

Asia: VN/21891/2022

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle Pohjois-Atlantin sopimuksen sekä Pohjois-Atlantin liiton, kansallisten edustajien ja kansainvälisen henkilöstön asemasta tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Maanpuolustuksen Henkilökuntaliitto MPHL ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitykseen eduskunnalle Pohjois-Atlantin sopimuksen sekä Pohjois-Atlantin liiton, kansallisten edustajien ja kansainvälisen henkilöstön asemasta tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi.

Maanpuolustuksen Henkilökuntaliitto MPHL ry kuuluu STTK-keskusjärjestöön ja Ammattiliitto Prohon. Jäsenistöämme koostuu puolustushallinnon ja rajavartiolaitoksen siviilihenkilöstöstä, Puolustusvoimien strategisten kumppanien palveluksessa olevista jäsenistä sekä lisäksi jäsenistöä on mm. Palkeet viraston henkilöstössä.

Natojäsenyys lisää työtä kotimaassa ja ulkomailla lakiesityksessä mainituissa virastoissa. Henkilöstökustannukset katetaan hallituksen esityksen mukaan kansallisesta talousarviosta. Liittymisestä seuraa myös muita kustannuksia virastoille.

Korostamme, että henkilöstöresurssin riittävydestä on huolehdittava ja taloudellinen lisäresurssi on taattava täysimääräisesti kaikille näille virastoille.

Jäsenyyden mukaisten toiminnallisten tavoitteiden ja veloitteiden täyttäminen edellyttää Nato-liitännäisten alojen edellyttämää asiantuntijuuden vahvistamista. Henkilöstön osaamisen kasvattamisen ja sen vakiinnuttamisen osalta koulutustarpeen laajuutta ja sen kohdentumista eri ammatti- ja asiantuntijaryhmille tulee tarkastella säännöllisesti.

Tuemme tätä näkemystä ja pidämme välttämättömänä, että työnantaja tukee palkallisesti ja taloudellisesti mahdollisuutta kouluttautua sekä järjestää tarvittavaa koulutusta omaehtoisen kouluttautumisen lisäksi.

Tarkastelemme nyt vaikutuksia Puolustusvoimien henkilöstön ja erityisesti siviilihenkilöstön näkökulmasta.

Nato-jäsenyydellä on merkittäviä henkilöstövaikutuksia erityisesti Puolustusvoimille.

Puolustusvoimien arvion ja lakiesityksen arvion mukaan henkilöstöä sijoittuu tehtäviin noin 120-200. Tämä koskettaa kaikkia henkilöstöryhmiä. Sijoitettavat henkilöt täydennetään maksimivahvuuteen viiden vuoden aikana, mutta henkilöstön lisätarve on huomioitava mahdollisimman nopeasti, sillä henkilöstöresursseista on jo nyt pulaa kaikissa henkilöstöryhmissä.

Henkilöstöresurssin riittävydestä on huolehdittava joukko-osastoissa/vast, joista henkilöstöä tehtäviin lähtee ulkomaille.

Huolta tuottaa miten tehtävistä suoriudutaan näiden poissaolojen aikana. Nato-jäsenyys lisää tehtäviä myös kotimaassa. Henkilöstö ei riitä kansallisten tehtävien hoitamiseen, saati osan lähettämiseen jatkuvaan ulkomaanpalvelukseen asiantuntijatehtäviin ja muihin kansainvälisiin velvoitteisiin.

Puolustusvoimien toiminnan tason nosto lisää julkisen talouden suunnitelman 2023-2026 sekä puolustusselonteon mukaisesti Puolustusvoimien henkilöstömäärää 500 henkilötyövuodella kohdentuen siviili- ja sotilashenkilöstöön. Tästä lisäyksestä puuttuvat Nato-jäsenyyden mukanaan tuomat lisätarpeet henkilöstöön nähden. Esitämme tämän lisäksi edelleen henkilöstömäärän tarkastelua, ja henkilöstön lisäämistä toimintaa vastaavalla tavalla.

Aikajänne henkilöstön lisäykselle on edelleen myös liian pitkä tässä turvallisuuspoliittisessa tilanteessa. Puolustusvoimien lakisääteisten tehtävien suorittaminen kaikissa turvallisuustilanteissa edellyttää suorituskyykyistä ja riittävää henkilöstöä. Välttämätöntä on saada seuraavan hallituskauden alkuun mahdollisimman suuri osuus lisähenkilöstöstä.

Pidämme tärkeänä ja välttämättömänä, että siviilihenkilöstön suhteellisesta ja tasapuolisesta tehtävien osuudesta huolehditaan.

Lakiesitykseen sisältyvät vastuu- ja toimivaltasuhteiden on välttämätöntä olla selkeästi kuvattuja ja toimivia.

Puolustusvoimien henkilöstön asemaan liittyvän lainsäädännön ja säätelyn täytyy myös olla tarkkaa ja kuvata henkilöstön oikeudet ja velvollisuudet.

Nato-jäsenyyden valmistelun yhteydessä on jo nyt tärkeää viipymättä tarkastella henkilöstön palvelussuhteen ehtojen ajantasaisuutta ja tehdä tarvittavia muutoksia.

Kilpailukykyiset ja motivoivat palvelussuhteen ehdot takaavat osaavan ja ammattitaitoisen henkilöstön kiinnostuksen ja sitoutumisen tehtäviin.

Laiho Elina
Maanpuolustuksen Henkilökuntaliitto MPHL ry